

UJ ÉLELET

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szeged, Vásárhelyi-sugárút 2.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI
HETILAP.

Előfizetési ára:
Negyedévre . . . . . 120 K
Fél . . . . . 240 „

TARTALOM: Vankay János: Magyar, ismerd meg önmagadat!; Molter Károly: Állott vihar, novella; Csengeri János egyet. t.: versek; Szász Béla: Hogyan veszítettük el Horvátországot; Csanády György: Advent, vers; Kelemen Andor: Mesevilág; Kovács László: A történelem lelke, novella; Csanády György: Ady; Cserzy Mihály: Az öreg Szeged, folytatás; Victor Hendrix: Feljegyzések a genti diákság életéből; rovatok, cikkek, stb.

Magyar, ismerd meg önmagadat!

A nagybeteg test a krízis-krízist követő, nemzetek sirjának felébe húzó betegségéből gyógyulni látszik. *Hunnia* összeszáradt, vértelen testébe — lehelletnyi részletekben — lassan, lassan kezd visszazállani az életjelenségek természet felett való mozgó ereje. A súlyos kór lerágta karjaitól, lábaitól csonkán maradt törzsében megindult a még gyengén, ki-kimaradásokkal pulzáló, de *elemi életfunkciók* megnyilváníthatásához *elegendő nyomású vérkeringés*.

Példátlan, földi bűnös erők jogán gyalázatosan megcsufolt állami és nemzeti életünk, erkölcsi és anyagi szellemiségünk *éledni kezdenek*. — A két forradalom és a balkáni megszállás kormos üszkeit *még* egekre mutató gyárainkban kattognak a hiányos alkatrészü gépek. A hét bőséges esztendőben állami lombtárakba kiselejtített, de *ma* előkerült vasparipák nyargalják keresztül-kasul a bizony nem sok szemet emésztő távolságait ennek a maroknyi földterületünknek. A magyar föld munkás népe *ma is csak* úgy szánt-vet és arat, mint hogyha mostan is néhány pengőforintért vásárolná az Erdély vasércéből fogamzott ekevasat. — Állami életünk sűrűn csorbult fogaskerekű gépezete: a magyar politikai élet is csikorog és nyikorog nagy keservesen. — A toll is ám boszorkánymódra forog — az *önként* ellenségeink elé dobott kard helyébe kerülve — már osztályá kinőtt hivatásosak és hivatlanok tömegének a kezében. — Nemzeti kulturánk is éledni kezd: és hirdetőinek, activ művelőinek jórészevel *Nyugat* és *Kelet* felé nyújtogattatja szomszjas száját.

A Magyar Jövő megteremtésére elsősorban hivatott ifjúságunk ambiciózus dühvel pótolja a forradalmak és a megszállás alatt kényszer-stagnálásban töltött pihenőjét és rajzó méhek serénykedésével törli magát az éstudományok berkeibe. Csodaszép és meghajlásra méltó törekvés ez az „emberré vágyó én” szemszögén át nézve: mert mi így akarjuk felraktározni „kultur fegyvereink” halmazát, hogy majd egyszer, egy harsány riadóra felszereljük magunkat velük és — nótaszóval vonuljunk fel annak csillogásában megszállott területeink visszavételére, golgothás magyar véreink felszabadítására . . .

— Mementote! — Milyen készséggel vonultunk be 1918. novemberében is a kultur-fegyverek modern gyáraiba, milyen készséges nemtörődömséggel *helyezkedtünk nagy nyugodtan* a négy esztendőn át nélkülözött családi tűzhely melegénél, az egyetemeken és főiskolákon, a középiskolák felsőbb osztályainak padjaiba, az üzlet pultja mögé, az ekeszarva mellé és minden, az *önző* ént szolgáló existenciális pontokra? *Nem lett volna jobb csak egy kicsit hátrább szorítani ezeket a vágyakat és kiállani határaink védelmére? Valóságosan, testestől is?*

Eredményesen működtek-e akkor és eredményesen működhetnek-e ma ezek az ujnak és erősnek elfogadott fegyverek?

Hát feleljetek erre, a magatokba szállott *szenvadó* magyar lélek őszinteségével, hazátlanná vált menekült véreim, bujdosó tanuló ifjúság, avagy a keresztény magyar életet *önzetlenül* gyakorló összes testvéreim!

Elmélkedjétek csak rajta, hasítsátok bele az *önismeret* zord ekevasát lelkeitekbe. — Mert én tovább folytatom kegyetlenül rideg és fennen érzett legnagyobb erkölcsi felelősségemmel ezeket a fekete, mindnyájatokra, de első sorban önönmagamra vádakát emelő megállapításaimat.

Mottó gyanánt Széchenyi Istvánnak ez a mondása lebeg, — mint egyuttal öntudatos és a boldogabb Magyar jövőbe vetett bizodalom tartó rugója — lelki szemeim előtt:

„Csak magunkban van a hiba, de egyszersmind bennünk a feltámadási erő is!”

Aki követőjévé válik ennek az isteni igazságnak — s így a Legnagyobb Magyarnak is, — az tud, az képes faj- és nemzetvédő politikát testestől-lelkestől végezni, az ilyen öntudatos magyar ember homlokára a Széchenyi nagy szelleme leheli rá a büszkeltető meghatározását: „lelki független ember.”

*

Semmi szükség nincsen arra, hogy kitérjek szörnyüses nemzeti tragédiánk — még nagy vonásaiban is való — leírására. Ez a drága szülötte a haladó magyar ifjuság törekvéseinek: Az „Uj Élet” csak olyan keresztény-magyar emberek magasabb érzékeit gyönyörködteti, akik ugy activ, mint passiv szereplők voltak (s még ma is azok) a nagy magyar tragikumban. — Tehát interpraetatorra, esemény-előadóra szükség nincs jelen alkalommal. Én csak egy pár olyan mozzanattal kívánok röviden foglalkozni, amelyek kapcsán ok és okozat közötti szerves összefüggést tárok fel ebben a logikus tételben:

hibáink, nagy bűneink vannak, tehát tragikus sorsunk fejlesztői, megérlelői és kirobbantói is mi vagyunk. Azonban mi élni és Jövőt akarunk, igazat, boldogat. Tehát: előbb hibáinkat és bűneinket kell, hogy örökre megtagadjuk, s azokat levetkőzzük, mert csak így helyezhetjük sziklaszilárd alapra a Jövönket!

A két forradalom csak laikus ember indulatosságától jelenthető ki a jelen állapotaink végső okának. Mert a két forradalom csak tünete, de semmiképen nem oka a ránk szakadt vésznek. Mintahogyan a tüdővésznek sem oka a láz, az izmok sorvadása stb., hanem csak jellegzetes tünetei a tüdőben és egyéb szervekben mélyen rejtőzködő gümők romboló munkájának.

A jó orvos nem a betegségek nyomán fakadt tüneteket gyógyítja, hanem a gyógyítás tudományának a principiumára törekszik: megszüntetni a betegséget kiindító okot.

Igy kell, hogy részt vegyen minden igaz magyar ember a beteg nemzetét talpraállító kooperatív munkában!

A jó orvos addig nem foghat hozzá a gyógyító eljárásokhoz a beteg ágyánál, amíg — a beteg szervezetnek egy parányi részét sem figyelmen kívül hagyó alapos vizsgálatával — nem tájékozódott a betegség visszamenő és szétágazó előzményeiről s a jelen állapotról.

Legyünk mi is lelkiismeretes, jó orvosai beteg fajunknak: ebben a világnézetben.

A mohácsi vést eredményező okok közül — néhai jó Magyar Istvánnak, a sárvári predikátornak fájdalomtól zokogó tanításai szerint, mint substans nemzeti hibáinkat a következőket emelhetjük ki: 1. a fejedelmek méltóságának alábbszállása, 2. a pártoskodás, 3. az elvakultság és az önáltatás.

Azt mondja a jó középkori krónikásunk:

„Ugyanis, mikor valamely országnak a romlása elközelít, efféle pártoskodások veszik elől. Mert mennyi pártoskodás és visszavonás lett legyen miköztünk is, immár egynehány esztendőktől fogva, egynehány helyeknek romlási tesznek róla tanubizonyságot, melyek nem a pogányok, hanem az egymás között való háborkodások miatt romlottanak el.”

Az elvakultságra, tehát az önáltatásra nézve imígyen szól:

„Nagyobb pusztaságnak az is a jele, hogy magunk sem érezzük a nyavalyánkat. Csoda nagy vakság borít el minket; im, mennyi sok inség és romlás legyen rajtunk, mindnyájan jól láthatjuk, csak akarjuk s mégis, mintha betegek sem volnánk, ugyan elhittük magunkban, hogy nagyon jól vagyunk dolgunk.”

És hogyan vagyunk ma?

A fejedelmek méltóságának alábbszállását változtassuk át a tekintély elvének elesettségére, erre a forradalmi időket jellemző sulyos és fontos okra. A tekintély elve már 1867. óta esik-esik a maga állam- és társadalomfenntartó erejében. Az októberi forradalom sulyos agóniába hozza, a bolsevista kommunizmus pedig megadja az utolsó kegyelemdöfést neki. A tekintély elve megdült, a saját magunk fuvó széltől óvott hibái, bűnei döntötték le.

A pártoskodás ugy a politikai, mint a társadalmi életben a maga gyilkosan tultengett méretében és korszerűen végetlen számu változatában nyilvánul meg. Ámde ma, a XX. század „modern” magyarjai között sokkalta veszélyesebb és nemzetünk mozgó központjait bénítja a valóságos körülmény, mint a középkor primitivebb erkölcsi és anyagi feltételei között élt magyaroknál, a XVI. században.

Az elvakultságot és önáltatást pedig ma, a történetek után, nem nehéz konstatálnunk önmagunkon. Háborunk — bár nem fegyveres győzelem jogán! — elveszett, országunk széttörve, csonkán vajudik a kibontakozás felé. A magyar társadalom elszegényedett, nagy tömegei pedig a Willson-féle falcs teoriaköpetekből ügyes politikát csináló kis-entente népek jóvoltából földönfutóvá vált. — Anyagi és szellemi műveltségünk leromlott. Hát hová ennél több nyomorúság

egy rakáson? — És mégis, közöttünk is sokan vannak, akik a tulajdon nyavalyáinkat nem érzik, legalább is úgy tesznek, minthogyha nem akarnák érezni, tehát nem is úgy dolgoznak, mint ahogyan a helyzet valósága megköveteli azt. Legalább is nem úgy, mint ahogyan egy lelkiismeretes jó orvos fáradozik betegének a meggyógyításán, talpraállításán.

Ezek mind évtizedek óta feldagadt hibáink.

Most lássunk egy pár *ujabbat*, egy pár *actualisabbat*, a javából.

A világháború kitörése óta a hazánkra zúdult egyfolytonos krízisek leverték lábairól egész állami és nemzeti testünket. Nemzetünknek egy ezredév viharai között is mindig magas sziklán állott királytölgység 1918. októberéig lassan-lassan, annak minden ágára kiterjesztett tervszerűséggel, belül kirágták, megrágták az orv. szűk. A nemzetfánk nedveiből felhízott idegen-átokfajbéli paraziták és az állami családunkból jobb erkölcsök híján kiválogatott pondrók. Csak éppen egy erősebb szélvihar kellett hozzá, hogy törzsében megszakadjon és a magas szikláról aláhulljon a hozzá méltatlan és vészes mélybe: a lehanyagolt nemzetek és népek jeltelen sírjába. És eljött ez is, mert — az évtizedeken keresztül tubulygatva és simogatva felhalmozott nemzeti hibáink reakciójaként — *el kellett, hogy jöjjön*. Jött az „*őszirózsás*” jelmezében az októberi forradalomnak.

Memento et cogitate! Elképzelhető-e nagyobb és hitványabb bűn egy nemzet életében, mint az 1918. novemberi tény, hogy — az akkor uralmon volt forradalmi kormány „*borgőzös*” parancsára — *saját magunk* oszlattuk fel állami és társadalmi fejlődésünk biztosításának első és legfontosabb tényezőjét: a honvédelemre hivatott hadseregünket és kiadtuk *önként* kezünkől azt a valóságos fegyvert, amelyet milliónyi ellenségeink rettegtek s amely fegyver — magyar kezekben — szent eszmék szolgálatában mindég erős mentsvárunk volt?!

Tovább menve: kell-e bűnösebb könnyelműség annál, minthogy *saját magunk* mondtunk le évezredes szent határainknak a védelméről és *eltűrtük* a Károlyi-kormány hatalmasaitól, hogy a már kezünkben volt fegyverszüneti feltételeket (a Diaz-féle szerződés a régi országhatárokat jelölte meg demarkációs vonalakul) *az akkori saját vezető politikusaink önmaguktól, lényegében véve és — kárunkra változtassák meg*, csak azért, hogy a Jászi-féle büzös teoriákat ellenségeink javára megvalósítsák?!

És szomorúan kérdezem, érdemelhet-e palástolást, pláne megbocsátást az a bűnösségig menő akaratgyöngeségünk, hogy *védtelenül hagytuk magunkat* a testünktől-lelkünktől vadidegen ázsiai szocializmusnak: a kommunizmus örületeinek és az istentagadó, a becsületes jó magyar emberek legyilkolt hekatombáin poklosdit játszó bolsevizmusnak a szennyvizétől büzhödt mélységébe *ledobatni*?!

És mostan talán zárjuk le a rémbe játszó fekete könyvet, de előbb még írjuk be a végére, hogy: *köztunyaság, önzés és irigység, légvárakból jelszavaskodó lelkesedés, felaprózó szervezkedésekben való tultengettség* ... azután elég lesz ... csukjuk be a födelet és égessük rá a címet, nagy, véres betűkkel:

„Magyarország hanyatló erkölcei. 1848—1922.”

*

Önmagunkban a hiba, de egyszersmind bennünk a feltámadási erő is, — mondta nagy Széchenyink. — *Egektől emberek lelkébe sugalmazott igazság ez, melynek való értékét az a tény sem befolyásolja, hogy legyőzöttek vagyunk. Mert a legyőzött népeknek adatott meg egy nagy privilegium, és pedig: a magasbatörő, a felfelé vezető út.*

Nekünk, mai magyaroknak csak ez lehet az egyetlen mentsvárunk s utódaink számára a legnagyobb örökség.

Ezt a kincsünket sem Trianon, sem Páris, sem Bucaresti, sem jóvátétel, semmi de semmi földi hatalom el nem veheti tőlünk.

És ez az út, amelyre nyolcvanesztendő aggastyántól a tizenkét éves gyermekig egy tömegben kell, hogy felvonuljon az egész nemzetünk az egy való cél eléréséhez: az utolsó röggig és tengerceppig menő területi épségünk visszaszerzéséhez.

S így annak megvívó csatárához: a cselekvő Magyar Irredentához!

Ez az út pedig az *erkölcsileg való tökéletesedés útja*, amelynek gránitkockás teste a cselekvő Magyar Irredenta erkölcsi alapja, cselekedeteinek a lökőrugója.

Ez a Magyar Irredenta van egyedül hivatva áldozatos jogokon, a szívvél és karral való cselekvés árán poraiból és nem messzi idők alatt feltámasztani Nagy Magyarországot.

Most még csak annyit: *aki bűnös mivoltát drága prémekbe öltözteti, hogy azt így óvja a fázástól, az ilyen ember hermelin palástjában is csak tovább fog dideregni. Mig hogyha — ellenben előveszi az önismerés keserű ízű, de egyedül biztos gyógyhatású medicináját s azt készen beszedi, a gyógyszer hatóanyaga: az Öntudatosság tisztító tüzeiben áradó meleget kap magyar lelkében, megszűnik a kóros fázás s kezdődik a gyógyulás útja: az erkölcsi tökéletesedés.*

Én így látom a Magyar feltámadás közeli és biztos lehetőségét. ivánkai VANKAY JÁNOS.